

SPECIAL

OUDERBETROKKENHEID | #1

OUDERBETROKKENHEID

SPECIALE UITGAVE LANDELIJKE BEROEPSVERENIGING REMEDIAL TEACHERS & OUDERVERENIGING BALANS



LBRT.
Landelijke Beroepsvereniging
Remedial Teachers

BALANS
perspectief voor ieder kind

Mama Vita
Autisme netwerk voor moeders

THUIS EN SCHOOL GOED OP ELKAAR AFSTEMMEN? ZORG VOOR EDUCATIEF PARTNERSCHAP

INTERVIEW MET
PETER DE VRIES
OVER OUDER-
BETROKKENHEID

ONDERSTEUNING
VOOR SPECIALE
LEERLINGEN

BRIAN BANKS
- COMONIST VAN MICHAEL
JACKSON'S THRILLER -
OVER HET BELANG VAN
SPROOKJES



Pictogenda 2023

Voor iedereen voor wie **beelden** meer zeggen dan **woorden**

Pictogenda kort uitgelegd:

- Weekplanner voor kinderen, jongeren en volwassenen die moeite hebben met lezen of schrijven, communiceren of onthouden
- Stelt in staat tot zelfstandig inplannen, communiceren over en onthouden of herinneren van afspraken en gebeurtenissen
- Visuele ondersteuning van de tijdsoriëntatie in de agenda of op de kalender. Plakken van de pictogramstickers, emoticon- en complimentstickers geeft dagelijks in- en overzicht



Voordelen door gebruik:

- Initiëren en verbeteren van onderlinge communicatie
- Qua ondersteuning af te stemmen op de persoonlijke behoefte
- Afspraken en gebeurtenissen worden beter onthouden
- Meer zelfstandigheid en gevoel van controle en rust
- Verbetering van het tijdsbesef

De Pictogenda muurkalender:

- Grote maandkalender met pictogram-, emoticon- en complimentstickers
- Vereenvoudigt en bevordert de communicatie tussen de verschillende gebruikers
- Schuivende dagmarkering voor een beter overzicht
- Bijzonder geschikt voor groepen, klassen en gezinnen



Voorwoord



Joli Luijckx
Bureaumanager /
Directielid Balans

Marion Vliegenthart
Directeur LBRT

DE KRACHT VAN SAMENWERKING

Marion Vliegenthart: "de Landelijke Beroepsvereniging Remedial Teachers (LBRT) en Oudervereniging Balans, wat hebben deze twee organisaties gemeen? Sinds anderhalf jaar deelt de LBRT haar kantoor met Balans. Al langere tijd werken de twee verenigingen samen bij het Landelijk Stimuleringsprogramma Dyslexie. We ontdekten veel overeenkomsten en bleken gezamenlijk één belangrijk doel te hebben. Namelijk het versterken van de ondersteuning en begeleiding van de leerling die dat nodig heeft. De LBRT doet dat vanuit de remedial teachers en Balans vanuit de ouders. Al doende ontdekten we dat onze leden interesse hebben in veel dezelfde onderwerpen en zijn gaan onderzoeken waarmee we elkaar en onze leden kunnen versterken. Joli, wat zijn de belangrijkste onderwerpen waar de leden van Balans meer meer over te weten willen komen?"

Joli Luijckx: "ouders die lid zijn van Balans hebben te maken met een kind met een ondersteuningsbehoefte. Dat betekent al snel dat wij een samenwerkingspartner zijn met onderwijs en zorg rondom dit kind. Balans gelooft dat het belangrijk is ouders hierbij te ondersteunen met kennis. Om

zo een gelijkwaardige samenwerkingspartner te zijn. Ouders zijn tenslotte deskundige over hun eigen kind. Het kan gaan om lees- of rekenproblemen, gedragsproblemen of bijvoorbeeld hoogbegaafdheid. Balans vindt het daarom belangrijk om informatie over deze onderwerpen op een toegankelijke manier uit te leggen. Eén van die samenwerkingspartners voor ouders is vaak een remedial teacher. Marion, hoe kijkt de LBRT aan tegen samenwerking met ouders?"

Marion Vliegenthart: "voor een remedial teacher is een ouder heel belangrijk in de begeleiding van de leerling. De ouder kent het kind heel goed en weet veel over hoe een kind iets beleeft of wat de mogelijkheden van een kind zijn. Dat geeft vaak een ander perspectief dan het perspectief van een school of de leerkracht. Het werkt in onze opinie én in onze ervaring heel versterkend om juist als een driehoek - school, ouders en remedial teacher- om de leerling heen te staan. Ook wanneer ouders en school verschillend tegen de mogelijkheden of het welbevinden van een kind aankijken is het helpend een remedial teacher

te betrekken. De remedial teacher is inhoudsdeskundig. Hij of zij heeft de vaardigheid om de motivatie en het welbevinden te versterken. De remedial teacher geeft daarbij niet alleen handvatten aan de leerling, maar ook aan de leerkracht en de ouder(s). De LBRT pleit daarom voor de inzet van een remedial teacher op scholen bij leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte." Joli: "hoe kijkt Balans naar de inzet en beschikbaarheid van remedial teachers in de scholen voor de leerlingen die dat nodig hebben?"

Joli Luijckx: "een remedial teacher in de school biedt -zo horen we van ouders terug- vaak een constante factor in de extra begeleiding. Dat is niet alleen fijn voor het kind, maar ook voor de ouders en de school. Samenwerking zorgt ervoor dat ieder-

een vanuit zijn eigen deskundigheid en ervaring met het kind, elkaar kan versterken. Werken aan het welbevinden bijvoorbeeld, dat heeft het meeste effect als alle betrokkenen daarbij samen optrekken. Zowel de school, ouders als de remedial teacher hebben elkaar daarbij echt nodig. Balans vindt het belangrijk om ouders te

empoweren zodat zij een zo goed mogelijke samenwerkingspartner kunnen zijn. Daarom werkt Balans ook nauw samen met Mama Vita. Een netwerk dat moeders van kinderen met autisme empowert. Daarom is het ook zo mooi dat we dit magazine met deze drie organisaties, LBRT, Balans en Mama Vita samen kunnen maken en aanbieden aan iedereen die geïnteresseerd is in ouderbetrokkenheid. Samenwerking en betrokkenheid moet niet alleen plaatsvinden direct rondom de zorg voor een kind. Ook als organisaties kunnen we door samen te werken zoveel meer bereiken. Dit magazine is daar een goed voorbeeld van."

Veel leesplezier

Joli Luijckx, Marion Vliegenthart

'WE TREKKEN **SAMEN** OP OM
KENNIS TE DELEN, ELKAAR TE
VERSTERKEN EN **SAMEN BETER**
TE WORDEN!'

Een boek voor dromerige kinderen en hun ouders



Stefanie Rietzler
Fabian Grolimund
Marcus Wilke

Lotte, zit je nu alweer te dromen?

2022, 240 p., € 20,-
ISBN 9789492297570

Een lees- en voorleesboek voor dromerige schoolkinderen die graag willen leren:

- Hoe je je beter kunt concentreren bij het leren thuis en op school,
- hoe je je eigen sterke punten ontdekt,
- hoe je jezelf beter organiseert en minder vergeet,
- en waarom dromen ook waardevol is.

Een verhaal over school, vriendschap en de ouder-kind relatie dat tot nadenken stemt en uitnodigt tot gesprek.

*Bestel
nu!*

inhoud



06

**Thuis en school goed op elkaar afstemmen?
Zorg voor educatief partnerschap**

10

Ouders over de overstap van basisschool naar het voortgezet onderwijs

14

**Interview Peter de Vries over ouderbetrokkenheid
180 graden anders...**

17

Over LBRT

18

Vragen van ouders aan de remedial teacher

22

Een interview met Brian Banks over de kracht van sprookjes

28

Ondersteuning voor speciale leerlingen

EN VERDER...

13

KORT EN GOED

21

COLUMN | ERIK MEESTER

26

KORT EN GOED

THUIS EN SCHOOL GOED OP ELKAAR AFSTEMMEN? ZORG VOOR **EDUCATIEF PARTNERSCHAP**

Kinderen ontwikkelen zich beter als thuis en school goed op elkaar afgestemd zijn (Waanders, Mendez & Downer, 2007; Hoover-Dempsey et al, 2005). Het leidt tot groei in hun psychosociale ontwikkeling en bevordert de eigen kracht van ouders. Ook op maatschappelijk niveau is het van belang dat alle kinderen optimale ontwikkelingskansen krijgen. Een goede afstemming tussen thuis en school wordt gekenmerkt door gelijkwaardigheid, wederkerigheid en gezamenlijk beslissen. Echt partnerschap dus, waarbij ouders en leraren op voet van gelijkwaardigheid staan.

Auteur: Dr. H.H.M. Leenders



Partnerschap op basis van gelijkwaardigheid is niet alleen een mooie ambitie, maar ook een wettelijke vereiste. De wet Passend Onderwijs (2014) vraagt van leraren dat zij partners zijn met ouders in het bieden van optimale onderwijskansen voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte en dat zij samen met ouders de juiste ondersteuning zoeken. Maar uit de evaluatie van Passend Onderwijs blijkt dat ouders zich onvoldoende gehoord voelen en beter betrokken zouden moeten worden bij beslissingen rondom zorg (Ledoux & Waslander, 2020).

Uit onderzoek weten we dat een goede partnerschapsrelatie tussen ouders en onderwijsprofessional bevorderlijk is voor motivatie, welzijn, zelfvertrouwen en leerprestaties van leerlingen, en dat het gedragsproblemen vermindert (Bakker et al, 2013; Daamen, 2017). De betrokkenheid van ouders bij de schoolloopbaan van hun kinderen wordt beïnvloed door het opleidingsniveau van ouders, migratiestatus en armoedeproblematiek. Ook blijkt dat ouders met een lagere sociaal-economische status minder betrokken bij de schoolcarrière zijn en geven ouders met een migratieachtergrond aan minder goede relaties met leraren te hebben (Waanders et al., 2007). Naast demografische factoren moeten we daarom ook aandacht hebben voor culturele factoren in het contact tussen ouders en school en de communicatie. Voor anderstalige ouders en ouders met een andere culturele achtergrond dan de dominante cultuur, die wellicht ook minder bekend zijn met het onderwijssysteem, kunnen goede communicatie en goed contact met school een uitdaging zijn (Turney & Kao, 2009). Ook de leraren ervaren handelingsverlegenheid in het omgaan met deze ouders (Gaikhorst, 2014).

HOE GAAT HET ERAAN TOE OP DE SCHOLEN?

De laatste jaren deden we met het lectoraat van Fontys Pedagogiek uitgebreid onderzoek naar educatief partnerschap in het primair onderwijs¹. We zagen in de praktijk op de scholen, en in vragenlijstonderzoek (842 leraren, 319 ouders) en interviews (55 leraren, 29 ouders) hoe het werkt. Ouders raken beter betrokken bij de schoolloopbaan van hun kind wanneer leraren zich responsief opstellen tegenover de thuistaal, de rol-opvattingen van ouders en hun opvattingen over opvoeden en opgroeien. Regelmatige, heldere en tweezijdige communicatie helpt ouders en leraren om wederzijdse verwachtingen en de behoeften van de betrokken kinderen helder te krijgen (Leenders et al, 2019).

Maar waar het gaat om leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte, de doelgroep van Passend onderwijs, blijken leraren ernaar te neigen een expert-rol in te nemen bij beslissingen omtrent zorg, in plaats van de ervaringskennis van ouders te benutten en samen met hen de zorg thuis en op school af te stemmen. Dit hangt samen met de competenties van leraren in het omgaan met ouders. Leraren blijken ouders meer te betrekken bij zorgbeslissingen naarmate zij zich vaardiger voelen om met ouders om te gaan, behalve in het speciaal

onderwijs: daar zijn leraren geneigd om ouders minder mee te nemen in beslissingen naarmate zij zichzelf vaardiger voelen. Een mogelijke verklaring daarvoor is de urgentie van de zorgproblematiek bij de leerlingen en de aanwezigheid van leraar-specialisten in het speciaal onderwijs, waardoor kwetsbare ouders eerder overruled worden.

OMGAAN MET MIGRANTENouders EN LAAGOPGELEIDE OUDERS

Terwijl leraren aangeven de meeste handelingsverlegenheid te ervaren in het omgaan met migrantenouders en laagopgeleide ouders, blijken zij dit contact juist wél vanuit partnerschap vorm te geven. Ze reageren begripvol en responsief op ouders in complexe situaties (denk aan ouders in armoede, migrantenouders, vluchtelingenouders en ouders met zwakke taalvaardigheden, zwakke opvoedvaardigheden of psychische problemen).

“Ik kan niet van moeder verwachten dat ze de structuur biedt die haar kind – met ernstige ADHD – nodig heeft met die vijf anderen die thuis rondrennen. Ik blijf in gesprek en geef kleine stapjes aan” (leraar)

Tevens is er begrip voor het feit dat ouders soms geen besef hebben van de problemen van hun kinderen (“En als je zelf heel druk bent en het kind gaat zich ook zo gedragen en school vindt het een probleemgeval, dan zie je dat zelf niet. Dat begrijp ik,” – aldus een leraar). Ook bij lastige thema’s zoals armoede, misbruik en verwaarlozing gaan leraren het gesprek aan op een niet-veroordelende wijze. Bij grote verschillen in opvatting over opvoeden en opgroeien of bij een taalbarrière doen zij extra moeite om wederzijdse verwachtingen af te stemmen. Het blijkt dat leraren in zulke moeilijke gevallen, wanneer ze het zelf niet goed weten, juist naast de ouder gaan staan en vragen wat deze nodig heeft. Juist wanneer leraren zich onzeker voelen, gedragen zij zich meer als partners en minder als expert (Leenders et al, 2021).

ERVARINGEN VAN OUDERS

Waarom hebben ouders behoefte en wat is hun ervaring? En hebben ouders van zorgleerlingen andere ervaringen dan ouders van ‘reguliere’ kinderen? We vroegen het aan ouders op reguliere basisscholen, scholen met veel gewichtenleerlingen (‘stimuleringsscholen’) en scholen voor speciaal onderwijs. Uit de sterke praktijken die ouders noemen in interviews, blijkt dat het best aan de scholingsbehoefte van kinderen wordt voldaan wanneer er sprake is van een voortdurend proces waarin leraren en ouders elkaar vertrouwen, informatie delen en samenwerken vanaf het allereerste begin van de schoolcarrière van het kind.

Ouders zijn heel duidelijk: de relatie komt op de eerste plaats. Je moet een vertrouwensrelatie opbouwen voordat er dingen te bespreken zijn. Is de relatie al goed, dan kan vrijwel alles besproken worden. En ook al zijn er andere verwachtingen of conflicten, dan komt men er samen vaak wel uit.

¹ De studie naar educatief partnerschap in het primair onderwijs werd mogelijk gemaakt door NWO-SIA (RAAK publiek 2015-02-39P).



“Een goede relatie met de leerkracht is zó belangrijk. Ik moet me op mijn gemak voelen bij hem of haar, als ik iets moeilijks wil bespreken. Ik heb een klik met de leerkracht, de relatie is 100%. Eerlijkheid, open (...). Ik voel me vrij om over alles te praten” (moeder van een zorgleerling)

Daarvoor is regelmatig informeel contact nodig (het ‘praatje op de gang’), ook om tussentijds te checken hoe het thuis gaat, of om zaken af te stemmen. Ouders zouden willen dat leraren hen vaker tussendoor over het gedrag van het kind, en niet alleen over de resultaten, op de hoogte stellen. Ze waarderen het heel erg als de leraar hen in oudergesprekken om inbreng vraagt, vraagt hoe het thuis gaat en hun mening ook ter harte neemt. Het is belangrijk om aandacht te schenken aan de verwachtingen over en weer en de wederzijdse ambities met betrekking tot het kind (Leenders et al., 2018).

STERKE STRATEGIEËN VOOR EDUCATIEF PARTNERSCHAP

• **Ouders inzetten voor educatieve taken op school.** Juist ook kwetsbare ouders. Zij leren hierdoor het schoolsysteem veel beter kennen en krijgen een groeiend vertrouwen in eigen kunnen.

- In scholen voor speciaal onderwijs, waar kinderen vaak met busjes naar school komen en ouders elkaar (en de leraar) niet altijd informeel kunnen ontmoeten, organiseert men extra ontmoetingsmomenten tussen ouders. Men brengt bewust ouders met elkaar in contact om hen te leren omgaan met de stigma’s die zij ervaren en om ervaringen te delen (“Andere ouders weten wat het betekent om 24/7 een kind te hebben dat alle kanten opgaat”, aldus een leraar speciaal onderwijs). In stimuleringscholen gebeurt dat om migrantenouders elkaar te laten steunen, of als extra doorwerking van het VVE thuisprogramma. Het doel is dan altijd om ouders langs die weg meer bij school te betrekken.

“Bij een kind met moeilijk gedrag in de klas moet je ermee beginnen dat ouders als eerste zelf kunnen aangeven hoe zij het probleem aanpakken en wat zij ervan denken. En laat het kind ook zijn/ haar mening geven. Eigenlijk moet het kind altijd bij die gesprekken zitten” (leerkracht reguliere basisschool).

LITERATUUR

De literatuurlijst kun je [hier](#) nalezen.

LID OUDERRAAD LEVVEL, GEMIDDELD 2 UUR PER WEEK

Wij zijn de ouders van de Ouderraad van Levvel. Als Ouderraad behartigen wij de belangen van alle ouders en gezinnen die door Levvel begeleid worden. Wij luisteren naar waar andere ouders tegenaan lopen en kaarten dat aan. Wij praten en denken mee en we brengen advies uit over alle onderwerpen die ons en onze kinderen aangaan. Op dit moment zitten er drie ouders in de Ouderraad. Om ons werk goed te kunnen blijven doen is dat te weinig. Daarom zoeken we nieuwe leden voor de Ouderraad.

Wil jij je samen met ons actief inzetten voor andere ouders en kinderen? Je bent van harte welkom bij de Ouderraad! Jouw ideeën en mening kunnen helpen om de hulp verder te verbeteren.

**Denk je erover je aan te sluiten of wil je meer weten?
Neem dan contact op met de ondersteuner van de
Ouderraad, Renée Korthout: telnr. 06 – 14 31 71 82**

Wat vragen wij?

- Ouders/verzorgers met ervaring met Levvel
- Iemand met contactuele vaardigheden
- kritisch en analytisch denkvermogen
- en reflecterend vermogen

Wat bieden wij?

- Een vrijwilligersvergoeding
- Bij vertrek een getuigschrift

OUDERS OVER DE OVERSTAP VAN BASISCHOOL NAAR HET VOORTGEZET ONDERWIJS

Auteurs: Lotte Cats en Marieke Boon

OUDERS SPELEN EEN GROTE ROL

De overstap van basis- naar voortgezet onderwijs is een belangrijk moment, waarop ouders tegen praktische vragen en problemen aanlopen. Veel ouders zoeken contact voor informatie of advies. Wat doe je als het schooladvies anders uitpakt dan gewenst? Of als de school je kind heeft toegelaten, maar op een lager niveau plaatst dan je wilde? In het gesprek met school over het schooladvies en in het samen zoeken naar een passende school zorgen ouders ervoor dat het belang van hun kind altijd voorop staat. Het is mogelijk om hierbij de expertise van een remedial teacher in te schakelen. Vooral bij kinderen die wat extra ondersteuning nodig hebben, is dit een aanrader.

OVERSTAP EXTRA INGEWIKKELD BIJ ONDERSTEUNINGSBEHOEFTE

Als ouder met kinderen op school zijn er een aantal momenten die extra bijzonder zijn. Voor het eerst naar de kleuterklas of voor het eerst een paar dagen weg op kamp. Ook de periode vanaf groep 7 tot en met de brugklas is voor veel kinderen en ouders een mijlpaal. Het kind ontvangt een schooladvies en maakt de eindtoets. Daarnaast wordt er gezocht naar de best passende middelbare school.

Open dagen, worden bezocht, alle informatie gesprokkeld en als ouder begeleid je je kind bij de daadwerkelijke overstap. Ook nadat de brugpieper met een grote tas op de rug voor het eerst naar de nieuwe klas en school vertrekt, zijn de zorgen nog niet voorbij. Ouders & Onderwijs onderzocht hoe ouders van leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften de overstap naar het voortgezet onderwijs ervaren. Hierbij enkele opmerkelijke resultaten die uit dit onderzoek naar voren komen.

Want voor kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte is de overstap van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs extra ingewikkeld. Want welke invloed heeft een goede of juist slechte begeleiding eigenlijk op het niveau in het schooladvies? En welke middelbare scholen kunnen de ondersteuning bieden die het kind nodig heeft? Ouders & Onderwijs onderzocht voor de Staat

'De Basisschool liet leerstoornis leidend zijn i.p.v. cognitieve mogelijkheden. In overleg met voortgezet onderwijs is mijn kind hoger ingestroomd.'

van de Ouder 2022 hoe het staat met de advisering en ondersteuning op dit gebied. Het onderzoek liep van 24 september tot en met 31 oktober 2021. Het onderzoek was gericht op ouders die de vragenlijst volledig ingevuld hadden. We lichten hier de belangrijkste resultaten toe.

• Schooladvies minder vaak passend

Bij kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte vindt slechts 43% van de ouders het gegeven schooladvies passend. Terwijl dit percentage in het algemeen op 70% ligt. Een groot verschil dus. Ouders stellen vast dat de ondersteuningsbehoefte van het kind van invloed is op het schooladvies: 44% geeft aan dat het schooladvies hierdoor lager is. Ook het uitstroomprofiel in het ontwikkelingsperspectief bepaalt volgens 39% van de ouders het schooladvies. 29% van de scholen geeft naast het schooladvies ook een advies over welk type school of ondersteuning voor het kind nodig is. 60% van de ouders die zo'n advies kregen vonden dat wel een goed advies.

'Ga op tijd zoeken naar informatie over de ondersteuning per school. Wij zijn daar begin groep 8 mee gestart. Denk ook verder dan de school die het dichtstbij gelegen is. Maak een lijstje waarop staat welke ondersteuning of hulp je kind nodig heeft. Zo kun je gericht vragen stellen.'

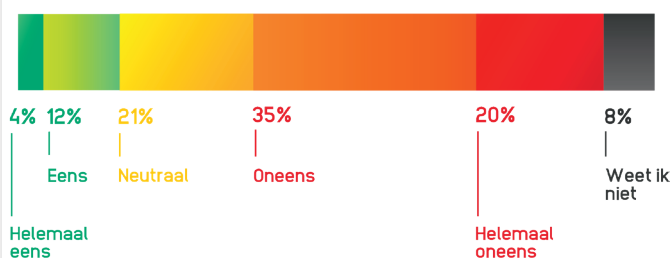
• Eindtoets geeft geen goed beeld

Ouders van een kind met een ondersteuningsbehoefte zijn ook minder positief over de eindtoets. Maar liefst 55% van de ouders geeft aan dat de eindtoets geen objectief beeld geeft van het niveau van hun kind. Daarnaast speelt de ondersteuningsbehoefte van het kind ook hier een grote rol, want 49% geeft aan dat deze de uitslag van de eindtoets beïnvloedt. Het is dan ook niet verrassend dat maar 27% van de ouders de eindtoets belangrijk vindt bij het bepalen van het schooladvies.

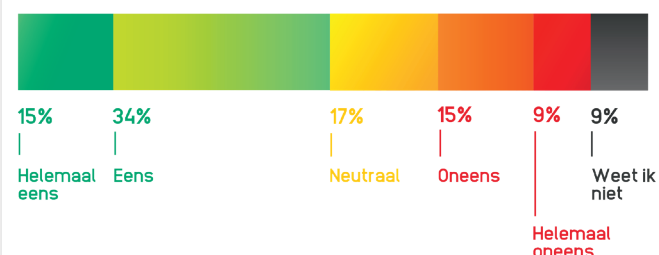
• Te weinig keuze en informatie

Niet de talenten van een kind, maar de ondersteuningsbehoefte bepaalt de schoolkeuze. Bijna alle ouders, 91%, geeft dit

De eindtoets geeft een objectief beeld van het niveau van mijn kind



De ondersteuningsbehoefte van mijn kind is van invloed op de uitslag van de eindtoets



aan. Voor deze kinderen is er daardoor veel minder te kiezen. Volgens 51% van de ouders is er onvoldoende keuze voor een passende school, waar dit bij ouders in het algemeen bij 30% van de ouders speelt. Daarnaast laat de informatievoorziening sterk te wensen over. Slechts 32% van de ouders krijgt voldoende informatie. Wat mist? Vooral informatie over welke ondersteuning scholen bieden, de zorgplicht, wat je als ouders moet regelen, waar je terecht kan met vragen en welke ondersteuning nodig is. De meeste ouders hebben de benodigde informatie over het ondersteuningsaanbod zelf opgezocht (67%).

• Overstap naar de middelbare school

Na het moeizame proces rondom de schoolkeuze verloopt de aanmelding in de meeste gevallen goed. 86% is geplaatst op de school van aanmelding. Bij 76% van de aanmeldingen met extra ondersteuning heeft de school onderzocht of zij de benodigde ondersteuning kan bieden. 41% geeft aan dat ze niet weten welke gegevens de basisschool deelt met de nieuwe middelbare school. Meestal zijn er ook acties ondernomen om de overgang naar de middelbare school zo soepel mogelijk te laten verlopen. Bij 43% vond een gesprek plaats met de basisschool en nieuwe school. Van de basisscholen heeft 38% gebeld met de nieuwe school. Bij 18% is er helaas niets gedaan. Bij 12% is het samenwerkingsverband betrokken.

'Onze dochter uit zich thuis anders dan op school, dus school ziet niet alle behoeftes die zij nodig heeft. In goed overleg hebben we een totaal plaatje gecreëerd van haar behoeftes.'

'Bij de oudste zijn we op zoek gegaan naar een school die geschikt leek. Toen hadden wij helemaal geen kennis over de zorgstructuur e.d. in het voortgezet onderwijs. Inmiddels weten we veel meer, maar dat hebben we allemaal zelf uitgezocht of via ons eigen netwerk.'

• Persoonlijk contact met ouders

Zeker ouders van een kind met een ondersteuningsbehoefte hebben behoefte aan regelmatig en persoonlijk contact. Zo zou het hen én hun kind helpen om een kennismaking met nieuwe klas en mentor, een meeloop dag vóór de zomervakantie en een gesprek met de zorgcoördinator te hebben. Daarnaast zien ouders graag dat er tijdig afspraken gemaakt worden en er de eerste periode regelmatig contact is tussen school en ouders.

AANBEVELINGEN OM DE OVERSTAP TE VERBETEREN

Er zijn zeker mogelijkheden om de overstap voor leerlingen met een ondersteuningsbehoefte te verbeteren. Daarom doet Ouders & Onderwijs de volgende aanbevelingen:

- Adviseer kansrijk en laat een beperking, ziekte of ondersteuningsbehoefte daarin niet te beperkend zijn.
- Wees voorzichtig met de resultaten van de eindtoets. Bespreek deze altijd met ouders.
- Zorg dat er goede informatie beschikbaar is, zodat ouders weten welke ondersteuningsmogelijkheden er zijn op welke school.
- Zorg voor voldoende aanbod voor deze groep kinderen binnen het regulier en het speciaal onderwijs. Het samenwerkingsverband kan hierin een belangrijkere rol spelen.
- Voorzie in onafhankelijk advies en ondersteuning voor ouders die dat nodig hebben. Een remedial teacher kan deze functie goed op zich nemen. Vraag dit na aan de interne begeleider op school of regel dit bij voorkeur via het ouder- en jeugdstunpunt bij het samenwerkingsverband.
- Stel centrale richtlijnen op waarmee voorafgaand aan loting wordt getoetst of een leerling met een (extra) ondersteuningsbehoefte op de gewenste school geplaatst kan worden.
- Besteed extra tijd en aandacht aan de overstap van deze leerlingen.

MEER LEZEN OF VRAGEN?

Wil je meer lezen? Raadpleeg dan [de rapportage](#). Of lees meer over dit onderwerp met tips op <https://oudersenonderwijs.nl/kennisbank/passend-onderwijs>. Ouders en professionals kunnen ook veel hulpmiddelen en informatie vinden op de website <https://www.vanponaarvo.nl/>

Balans, vereniging voor ouders!

Wij ondersteunen en versterken ouders van kinderen met problemen bij leren en/of gedrag in opvoeding, onderwijs en zorg



Versterken, ondersteunen en verbinden!

Balans staat op voor ouders van kinderen en jongeren die net iets meer, of iets anders nodig hebben bij het leren of in de opvoeding. Wij delen kennis met ouders en professionals. Balans ondersteunt en vertegenwoordigt ouders zo goed mogelijk door op verschillende manieren informatie en kennis te delen.

Bezoek onze website voor al jouw vragen, wij zijn er voor jou!

Doneren kan ook!



Scan de QR-code en word lid of doneer

Word nu lid van Balans en:

- Krijg gratis of met flinke korting toegang tot al onze webinars en bijeenkomsten
- Steun onze lobby
- Ontvang ieder kwartaal Balans Magazine
- Maak kans op mooie producten bij onze winacties

'Soms weet je even niet meer wat je moet doen. Dan is het fijn te sparren met een ervaringsdeskundige aan onze advieslijn of andere ouders in jouw buurt'



Advieslijn
030-2255050

Ma., wo., do. 10.00-13.00 u.
Di. 19.00-21.00 u. Vr. terugbel-service. Inspreken kan ook.

BALANS
perspectief voor ieder gezin

Balans Advies(lijn)

- Wij luisteren naar jou!
- Wij helpen je op weg
- Wij zijn in de buurt

Kennisbank

- Kennis en ervaringen delen vanuit ouders, experts en adviseurs

Lobby

- Belangenbehartiging voor jou in Den Haag!

Webinars & regionale bijeenkomsten

Oudercontact

LEESPROBLEMEN EN DYSLEXIE

Wanneer bij een kind leesproblemen ontstaan is het belangrijk deze zo goed mogelijk te begeleiden. Op de website van Dyslexie Centraal is alle relevante informatie te vinden over leesproblemen en dyslexie. Voor zowel de school, de professional, de ouders en de leerling wordt antwoord gegeven op vragen over begeleiding, ondersteuning en beleving. Je vindt er filmpjes, handleidingen en overzichten van bewezen interventies.

WIL JE NU MEER INFORMATIE OVER DYSLEXIE ALS OUDER?

Kijk dan eens op de website [Dyslexie Centraal](#). Hier vind je alle informatie voor ouders gebundeld. Naast antwoord op bovenstaande vragen lees je meer over ervaringen van andere ouders. Hoe pakken andere ouders het oefenen thuis aan? En wat heeft hen geholpen? Bij [Leren](#) vind je nog meer voorbeelden hiervan. Bij [Doen](#) lees je meer over alle hulpmiddelen en materialen die je kind kunnen ondersteunen bij het lezen of spellen.



MEER INFORMATIE OVER DYSLEXIE EN WERKZAAM IN HET BASISONDERWIJS?

Op [Dyslexie Centraal](#) vind je een selectie van relevante informatie voor professionals uit het basisonderwijs. In filmpjes worden best practices toegelicht en instructies voorgedaan op de verschillende ondersteuningsniveaus. Ga voor een overzicht van het volledige aanbod naar [Weten](#) (achtergrondinformatie), [Doen](#) (praktische informatie en materialen), [Leren](#) (ervaringen in o.a. het onderwijs).



MEER INFORMATIE OVER DYSLEXIE EN WERKZAAM IN HET VOORTGEZET ONDERWIJS?

De ontwikkeling van de (technische) lees- en spellingvaardigheid gaat nog door in het voortgezet onderwijs. Leerlingen met lees- en/of spellingproblemen of dyslexie hebben hier extra ondersteuning bij nodig. Het kan gaan om gerichte ondersteuning bij het lezen en spellen, maar ook om 'empowerment' en het (zelfstandig) omgaan met dyslexie.

Op [Dyslexie Centraal](#) vind je informatieve, praktische en inspirerende artikelen en materialen die ondersteuning bieden bij het inrichten van de ondersteuning en het onderwijs aan deze leerlingen.

MEER INFORMATIE OVER DYSLEXIE ALS LEERLING?

Kinderen willen zelf ook graag meer informatie hebben over dyslexie na of voor een diagnose. Op [Dyslexie Centraal](#) staan filmpjes met uitleg over dyslexie en hoe je er mee kan omgaan. Daarnaast kun je veel uitleg vinden over welke hulpmiddelen je kunt gebruiken, wat het is om een dyslexieonderzoek of dyslexiebehandeling te krijgen en vind je tips voor ondersteuning.

Maar uiteraard ook meer informatie voor ouders.



DYSLEXIEHULPMIDDELEN EN HOE JE ZE OPTIMAAL GEBRUIKT

Lezen en foutloos schrijven zijn belangrijk om deel te nemen aan de samenleving. We communiceren voortdurend via geschreven taal. Mensen met dyslexie staan voor grote uitdagingen in hun loopbaan: eerst op school en later in hun werk. Dyslexiehulpmiddelen zijn voor hen een belangrijk instrument om deze beperkingen te overbruggen. Maar dat kan alleen als het hulpmiddel goed wordt ingezet. Hiervoor is hulp nodig van alle betrokken partijen. Goed gebruik van het hulpmiddel gaat immers niet vanzelf. Op www.dyslexiehulpmiddelen.com vind je voor iedereen die betrokken is informatie. Voor leerlingen met dyslexie, ouders, docenten en dyslexiedeskundigen!

180 GRADEN **ANDERS...**

Voer de volgende zoekopdracht eens in op Google: 'leerkracht heb respect voor ouders'. Druk op enter en het resultaat is verbazingwekkend. De lijst aan zoekresultaten geeft antwoord op een hele andere omschrijving te weten 'Ouders dienen meer respect voor de leerkracht te hebben'. Uiteraard is Peter de Vries het ook met deze omschrijving eens, maar dat was niet de zoekopdracht. De Vries wil het deze keer eens omdraaien. Wat doen leerkrachten tegenwoordig voor ouders en hoe krijg je een klassen/schoolklimaat waardoor ouders meer betrokken raken? In dit enthousiaste interview praktische informatie voor beide partijen. Want natuurlijk gaat het om wederzijdse samenwerking, bereidheid en betrokkenheid. Dat vraagt een investering van beide kanten. Want je doet dat allemaal in het belang van het kind en vanuit het besef dat je samen meer kunt dan alleen.

Auteur: Melanie Modderman



Wat is er nu zo veranderd op het gebied van ouderbetrokkenheid ten opzichte van vroeger. Denk aan de jaren '60 of '70?

Peter reageert enthousiast. "Niet zoveel: geeft hij aan." Ten eerste wil ik de vooroordelen wegnemen dat we tegenwoordig alleen maar te maken hebben met lastige ouders. In mijn research ben ik krantenberichten tegengekomen uit 1829 over lastige ouders. Mijn opmerkingen berusten dus niet op de laatste tien jaren. Maar wat wel blijkt is, dat de echte aandacht voor dit onderwerp ergens in de jaren '60 is gegroeid. Dat had alles te maken met aandacht voor kansenongelijkheid. Het idee was dat wanneer ouders thuis hun kinderen beter zouden ondersteunen, kinderen meer dezelfde kansen zouden krijgen. De leefwereld tussen school en thuis zou dan minder ver uit elkaar komen te liggen. Deze opvattingen bleken niet geheel te kloppen en uit recenter onderzoek blijkt dit zelfs achterhaald. Een andere oorzaak waardoor het thema nu hotter lijkt dan ooit, is omdat mensen nu mondiger zijn geworden. De manier van communiceren is moderner, ruwer dan vroeger en uiteraard hebben we te maken met social media. Gebeurt er iets heftigs op dit gebied, dan staat het direct online en met grote koppen in de krant."

Wat is het verschil tussen ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie?

"Op dit moment wordt er een onderscheid gemaakt tussen ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie. Ouderbetrokkenheid staat hier voor de betrokkenheid van ouders bij het onderwijs en de opvoeding van het kind, zowel thuis (bv. voorlezen, helpen met huiswerk, bespreken schooldag met het kind) als op school (praten met de leraar over vorderingen van het kind).

WIE IS PETER DE VRIES?

Peter de Vries houdt zich al bijna twintig jaar bezig met het thema ouderbetrokkenheid. Nu als zelfstandig expert en hiervoor als consultant bij CPS Onderwijsontwikkeling en advies waar hij het concept "Ouderbetrokkenheid 3.0" heeft bedacht en ontwikkeld. Hij verzorgt lezingen en trainingen in de kinderopvang en op scholen in het basis- en voortgezet onderwijs. Als PhD-student doet hij een promotiestudie over ouderbetrokkenheid aan de Rijksuniversiteit Groningen.



pabo worden voorbereid om samen te werken met ouders en ouderbetrokkenheid te bevorderen. Ik merk dat daar wel wat verbeteringen in aangebracht kunnen worden." We moeten anders gaan denken. Als ik bijvoorbeeld op scholen vraag; hoe meet je nu ouderbetrokkenheid, dan komt er als antwoord vaak: dat

Ouderparticipatie is net iets anders. Dit staat voor de actieve deelname van ouders aan activiteiten op school. Denk maar eens aan zitting nemen in de medezeggenschapsraad, of het verrichten van hand- en spandiensten in en voor de school. Waarbij uit onderzoek blijkt dat de participatie van ouders in de school weinig tot geen direct effect heeft op de schoolresultaten van het eigen kind. Terwijl ouderbetrokkenheid meer positief resultaat blijkt te boeken. Daarom zien we ook steeds meer focus op ouderbetrokkenheid de laatste tien jaar, waarbij er steeds meer beroep gedaan wordt op de thuissituatie. Ouders dienen hun kind te ondersteunen. Er komt meer huiswerk mee naar huis en ook digitale methodes worden gebaseerd op samenwerking tussen school en thuis."

Maar werkt dit? Wat weten uit onderzoek?

"Eigenlijk hebben we ouderbetrokkenheid nooit langdurig onderzocht en alle factoren afgewogen. De resultaten zijn dus wat zwak. In Nederland is vooral onderzoek uitgevoerd in het basisonderwijs. Dit onderzoek is vaker beschrijvend dan toetsend. En is er een verschil zichtbaar tussen voortgezet onderwijs en primair onderwijs."

Hoe verklaar je deze verschillen?

"De verschillen kunnen mogelijk verklaard worden doordat ouders bewust kiezen voor een andere manier van betrokken zijn, meer gericht op de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van het kind. Maar dat is vrij logisch naarmate het kind ouder wordt."

Wat zijn meer opmerkelijke bevindingen over dit onderwerp?

De Vries vervolgt: "Uit verschillende recente onderzoeken onder andere van Geert Driessen en Inge van der Heul blijkt dat de werking van ouderbetrokkenheid ingewikkelder lijkt dan gangbare wetenschappelijke theorieën suggereren. Ik gaf al aan dat ouderbetrokkenheid in het basisonderwijs anders werkt dan in het voortgezet onderwijs. Daarnaast moeten we ook rekening houden met de demografische kenmerken van ouders. Denk aan opleidingsniveau van ouders en de taal die zij thuis met hun kinderen spreken. Ouderbetrokkenheid werkt dus niet hetzelfde voor ouders en kinderen met verschillende achtergronden."

Je bent zelf ook onderzoek aan het doen? Kun je hier meer over vertellen?

"Mijn onderzoek gaat over hoe aanstaande leerkrachten op de

ouders deelnemen op ouderavonden, dat ouders vaak op school aanwezig zijn, dat ouders dit en dat ouders dat... Maar dat gedachtegoed moeten we 180 graden omdraaien. Het is namelijk een oordeel en een mening van de school en de leerkracht zelf. Die daarmee aangeeft wat hij of zij denkt dat goed is voor een ouder. Ook geeft hij of zij daarmee aan wat er van een ouder verwacht wordt. Dit principe wil ik omdraaien. Het gaat om de betrokkenheid op de ouder. Dat is meetbaar. Wanneer een leerkracht ouders meeneemt in de successen van een kind, bereik je hiermee ouders veel directer. Maak ouders trots, neem ze mee in de communicatie."

Heb je hier een voorbeeld van?

"Een concreet voorbeeld is dat de meeste leerkrachten de namen van ouders niet eens weten. Een duidelijk voorbeeld van hoe het niet moet. Voor mij is dat erg belangrijk. Een goede relatie aangaan met de ouders ten behoeve van het kind, dat is van het grootste belang. Want ouderbetrokkenheid begint met het investeren in een relatie aan het begin van het jaar. Onze huidige vormen – informatieavonden en tienminutengesprekken – zitten ons daarbij vaak meer in de weg dan dat ze de samenwerking met ouders ten goede komen. Het is dus zinvol om op één lijn met elkaar te zitten. Te communiceren, overleggen, wat gaat er goed, wat gaat er niet goed. Ik zie dat door programma's als Magister ouders vaak in een controlepositie geduwd worden. Dat is allesbehalve bevorderend."

Wat werkt dan goed?

"Wat goed werkt is dat ouders hoge verwachtingen hebben van hun kinderen. Daarbij gaat het niet om het niveau van de school maar om de verwachting die je uitspreekt. Een tweede belangrijke bevinding is dat het belangrijk is dat ouders de beste supporter van hun kind zijn. Epstein een andere onderzoekster zegt: 'zorg dat je ouders deelt in de successen van hun kind'. Ouders dienen elkaar ook te leren kennen. Daar kun je als leerkracht ook een rol in spelen."

Waarom als leerkracht investeren in ouderbetrokkenheid?

"Ga er maar vanuit dat ouders allemaal betrokken zijn op hun eigen manier. Het is aan leerkrachten om de eigen opvattingen en overtuigingen over ouders, en over kennis van bepaalde psychologische processen te actualiseren. Dat gaat dus verder dan het oefenen van lastige gesprekken met ouders. Werken aan ouderbetrokkenheid is vooral werken aan je eigen beroepshouding en -kennis. Dan draai je het om en dan ben je pas echt betrokken."

Word nu abonnee van Tijdschrift voor Remedial Teaching

Worstel je ook wel eens met de ondersteuning en het aanbod dat je zou kunnen geven aan leerlingen die dat nodig hebben?

Tijdschrift voor Remedial Teaching is hét tijdschrift voor begeleidingsonderwijs. Met een toegankelijke mix van theorie, didactiek en praktijk. Je leest over de laatste onderzoeksresultaten en de nieuwste trends in onderwijsland. Ontdek hoe begrippen en oplossingen uit de wetenschap zich houden in de klas en per individu. Krijg tips voor de praktijk en daardoor direct meer grip op leren, gedrag en interesses van leerlingen. Inspirerend en praktisch!



Speciale School Aanbieding

Word nu abonnee en ontvang alle tijdschriften van 2022 digitaal in je mailbox. Daarnaast betaal je geen administratiekosten (t.w.v. 10 euro). Een abonnement kost € 60,00.

Ga naar www.lbrt.nl/idmaatschappen-overzicht



OVER LBRT

EEN REMEDIAL TEACHER HELPT JE KIND ECHT VOORUIT

Remedial Teaching (RT) wil zeggen dat er extra ondersteuning verleend wordt aan leerlingen met bepaalde leer- of gedragsproblemen/-stoornissen. Een professioneel remedial teacher (RT'er) geeft op maat vakkundige hulp aan leerlingen die vastgelopen zijn in het onderwijsleerproces. Deze hulp kan op school worden gegeven of in de eigen praktijk. De remedial teacher is een bevoegd leerkracht (PO, VO of MBO) en heeft vervolgens een Master gevolgd op het gebied van (special) educational needs. De Remedial Teacher is specialist op het gebied van leer- en/of gedragsproblemen en biedt de stof zo aan dat het aansluit bij de behoeften van de leerling. Er wordt gekeken op welke manier het kind leert en wat het nodig heeft om verder tot ontwikkeling te komen. De begeleiding wordt hierop aangepast.

WAAROM REMEDIAL TEACHING?

De oorsprong van remedial teaching – letterlijk: herstellend leren – ligt in het Verenigd Koninkrijk. 'Het is aan het eind van de negentiende eeuw ontstaan en pas na de Tweede Wereldoorlog in ons land geïntroduceerd door Wilhelmina Bladergroen, de eerste hoogleraar orthopedagogiek van de Universiteit Groningen.' Een remedial teacher wordt anno 2022 geacht drie dingen te doen. 'Hij doet allereerst onderzoek bij het kind naar didactische, pedagogische en sociale aspecten om te kunnen vaststellen wat het leerprobleem is. Daarop schrijft hij een handelingsplan, dat hij vervolgens zelf uitvoert en voortdurend evalueert en indien nodig bijstuurt. Zijn interventie is niet alleen gericht op het leren zelf maar ook op motivatie. Zonder motivatie kom je niet tot leren. Verder is de interventie tijdelijk; het streven is dat de leerling weer aansluit bij de gewone leerlijn. De remedial teacher werkt met de leerkracht samen in een educatief partnerschap. De RT'er geeft dan ook niet alleen handvatten aan de leerling, maar ook aan de leerkracht en de ouder(s).

OUDERS LET OP!

Binnen Passend Onderwijs geldt de verplichting voor scholen om zorg te dragen voor de specifieke ondersteuningsbehoeften van de individuele leerling. Op veel scholen wordt daarom remedial teaching aangeboden. Een school mag echter zelf prioriteiten stellen en is niet verplicht remedial teaching aan te bieden. Schoolbesturen zetten soms bij leerproblemen onderwijsassistenten in. Maar die zijn niet opgeleid om leerproblemen te onderzoeken, daar een plan op te schrijven en vervolgens zowel de leerling als de leerkracht te coachen. Het advies: vraag als ouder naar remedial teaching-expertise! Daar worden het kind, de school en de ouders uiteindelijk het beste mee geholpen.

DAAROM DE LBRT

De Landelijke Beroepsvereniging Remedial Teachers (LBRT) is van mening dat alle kinderen en volwassenen een onderwijs-

RT IN HET KORT

- individuele begeleiding (in kleine groepjes komt ook voor)
- handelingsgericht werken: signalering, diagnostisering, remediëring, evaluatie
- doelgericht en intensief werken met een leerling of leerlingen
- hulp op maat n.a.v. een hulpvraag
- aanleren van vaardigheden om met leerprobleem/-stoornis te kunnen omgaan
- ervoor zorgen dat de leerling op zijn/haar eigen school kan blijven
- een plan maken dat in de groep gebruikt wordt wanneer de RT'er er niet bij is
- informatie verstrekken aan het kind en zijn omgeving (school en ouders)

aanbod moeten kunnen krijgen dat past bij hun achtergrond, capaciteiten, ontwikkeling en interesses. Zij moeten – waar nodig met specifieke onderwijssteuning – kansen krijgen om zich te ontwikkelen en ontplooiën. Specifieke onderwijsbehoeften moeten evidence based verantwoord en professioneel uitgevoerd worden door specialisten. Remedial Teachers zijn deze onderwijszorgspecialisten. De Landelijke Beroepsvereniging voor Remedial Teachers is een vereniging die zich sterk maakt voor *belangenbehartiging* en *kwaliteitsbewaking* van de remedial teaching in het algemeen en de remedial teacher in het bijzonder. Leden van de LBRT stellen het belang van de leerling centraal.

LBRT ACADEMIE

Wij houden scholen en onze leden door open communicatie op de hoogte en verzorgen up-to-date informatie via de website. De LBRT geeft een tijdschrift uit waarin de nieuwste inzichten van begeleiding en ondersteuning van de leerling en de leerkracht gedeeld wordt, het *Tijdschrift voor Remedial Teaching*.

Daarnaast heeft de LBRT een Academie. De LBRT Academie organiseert veel cursussen ter professionalisering van kennis en vaardigheden voor begeleiding en ondersteuning van de leerling met leerproblemen. Er worden zowel cursussen voor remedial teachers als voor leerkrachten, intern begeleiders en onderwijsassistenten georganiseerd. De cursussen hebben betrekking op rekenproblemen, dyscalculie, lezen en spelling en dyslexie, faalangst en rekenen, coaching en co-teaching, psycho-educatie en nog veel meer. Het programma van de LBRT Academie vind je [hier](#).



DE KRACHT VAN DE GEREgistREERD REMEDIAL TEACHER

De kracht van de remedial teacher aangesloten bij de LBRT is de onafhankelijke registratie- en accreditatieprocedure, waardoor de kwaliteit van de geregistreerde remedial teachers gewaarborgd is. Daarmee onderscheiden zij zich van bijlesgevers en commerciële instituten die niet aan de opleidings- en ervaringseisen voldoen. Voor meer informatie: zie www.lbrt.nl/leden/kwaliteitsregister-lbrt/lbrt-registratie.

VRAGEN VAN OUDERS AAN DE REMEDIAL TEACHER

Wat is het verschil tussen remedial teaching en bijles?

Huiswerkbegeleiding, bijles of remedial teaching: drie verschillende termen met verschil van inhoud. Veel ouders weten niet precies wat remedial teaching inhoudt. Het grote verschil met bijles is, dat remedial teaching een gespecialiseerde vorm van begeleiding is.

De remedial teacher is een bevoegd leerkracht (basisonderwijs, middelbare school en MBO) en heeft vervolgens een Master gevolgd op het gebied van (special) educational needs. Een professioneel remedial teacher (RT'er) geeft op maat vakkundige hulp aan leerlingen die vastgelopen zijn in het onderwijsleerproces. Daarbij wordt door de RT eerst onderzoek gedaan naar de oorzaken van de verstoring van het leerproces om te kijken wat dit kind nodig heeft. Dat wordt vastgelegd in een handelingsplan. Bij bijles krijgt het kind alleen de lesstof aangeboden die op dat moment in de klas behandeld wordt en wordt de stof vaak herhaald. De Remedial Teacher is specialist op het gebied van leer- en/of gedragsproblemen en biedt de stof zo aan dat het aansluit bij de behoeften van de leerling. Er wordt gekeken op welke manier het kind leert en wat het nodig heeft om verder tot ontwikkeling te komen. De begeleiding wordt hierop aangepast.

Wordt remedial teaching vergoed door de zorgverzekeraars?

Op dit moment wordt alleen bij zorgverzekeraar Zorg & Zekerheid (aanvullende verzekering AV-GeZZin, AV-Totaal en AV-Cum Laude) vergoeding aan ouders geboden bij inzet van een LBRT geregistreerd remedial teacher. De LBRT is de Landelijke beroepsvereniging Remedial Teachers. Op de website van de LBRT zijn de geregistreerde remedial teachers met hun specialisaties te vinden.

Bij sommige gemeentes wordt remedial teaching vergoed vanuit de Jeugdzorg. Dat hangt af van de gemeente en de afspraken die daar met remedial teachers zijn. Je kunt daarvoor contact opnemen met de betreffende gemeente en/of de remedial teacher.

Op veel scholen wordt remedial teaching aangeboden. De school heeft hier zelf ruimte voor in hun budget, ouders hoeven daar geen speciale bijdrage aan te leveren. Een school mag echter zelf prioriteiten stellen en is niet verplicht RT aan te bieden.

Wat is een didactisch onderzoek?

Op school en door een remedial teacher wordt vaak gesproken over een didactisch onderzoek. Maar wat is dit nu precies? Het is een onderzoek dat aan het begin van een begeleidingstraject afgenomen wordt. De remedial teacher kijkt wat je kind wel of niet kan en op welke manier hij opgaven maakt en oefeningen uitvoert. Het is van belang om dit vooraf te bepalen, zodat in de begeleiding precies die dingen uitgelegd worden en geoefend worden die jouw kind op dat moment nodig heeft.

Dit onderzoek is natuurlijk niet altijd nodig. Vaak kan er gewerkt worden met gegevens die door school en leerkracht aangeleverd worden. Dit wordt aan het begin van een traject goed doorgesproken.

Mag remedial teacher onder schooltijd plaatsvinden?

Scholen met een eigen remedial teacher bieden leerlingen extra individuele hulp tijdens schooltijd. In goed overleg met de leerkracht natuurlijk. Niet iedere school heeft een eigen remedial teacher, soms worden externe remedial teachers ingezet voor deze extra begeleiding. Als ouders zelf beslissen om hun kind te laten begeleiden door een remedial teacher buiten school om, is het aan te raden om in overleg met school te gaan. Vraag daarom aan leerkracht of intern begeleider of dit op de school van je kind mogelijk is. Het is het meest effectief om ook af te spreken hoe de overdracht en evaluatie tussen leerkracht, de remedial teacher en de ouder plaatsvindt. Op die manier profiteert het kind het meest van de geboden begeleiding.

Wat kan extra ondersteuning van een remedial teacher betekenen voor een kind met dyscalculie?

Dyscalculie is een hardnekkig probleem met het aanleren en automatiseren van de basisvaardigheden van rekenen en wiskunde. Door extra ondersteuning kunnen er grote verschillen gemaakt worden bij het kind met dyscalculie. De remedial teacher is specialist en kan de juiste middelen en materialen aanbieden. Omdat dyscalculie moeilijk te herkennen of te signaleren is, is het goed om hier als ouders en begeleider alert op te zijn.

Hoe lang duurt een begeleidingstraject?

In de regel duurt een begeleidingsperiode 12 weken. Bij de start worden er door middel van een handelingsplan doelen voor de begeleidingsperiode beschreven. Tussendoor wordt de voortgang van de begeleiding met alle betrokkenen gedeeld. Na een interventie van zo'n 12 weken wordt de ontwikkeling van de leerling inzichtelijk gemaakt en het behandelplan geëvalueerd. Tijdens zo'n evaluatiemoment wordt er besproken of de begeleiding gecontinueerd dient te worden of beëindigd wordt. Uiteraard in overleg met alle betrokkenen.

Hoe kan je kinderen met faalangst voorbereiden op de CITO toets?

Vaak hebben kinderen allerlei gedachten over zichzelf en de toets die er komen gaat. Door met hen in gesprek te gaan, kun je een kind vaak al helpen. Een remedial teacher weet vaak waar de pijnpunten liggen en is opgeleid om ook faalangst te herkennen en te begeleiden.

Mijn kind is hoogbegaafd en scoort geen 3 keer een V- of E score, maar er is toch een vermoeden van dyslexie. Wat kan je als remedial teacher doen?

Dyslexie staat los van intelligentie, dus ook bij hoogbegaafde leerlingen kan er sprake zijn van dyslexie. Vaak kunnen ze hun leesproblemen compenseren. Het kan voor hoogbegaafde leerlingen frustrerend zijn dat ze grote intellectuele mogelijkheden hebben, maar vastlopen bij het lezen en/of spellen. Het is hierbij belangrijk om hen toch te laten onderzoeken wanneer je dyslexie vermoedt. Een remedial teacher kan dit signaleren en begeleiden. Er is een speciale richtlijn opgesteld voor deze kinderen. Op de website van Dyslexie Centraal kun je hier meer over lezen.

Dyslexie staat los van intelligentie, dus ook bij hoogbegaafde leerlingen

In hoeverre heb ik als ouder het recht om, i.p.v. inzet van de remedial teacher van school (die geen ervaring in het werken met kinderen met hoogbegaafdheid heeft), zelf iemand aan school aan te raden?

Als ouder heb je altijd het recht om het gesprek met de leerkracht, de intern begeleider of de zorgcoördinator aan te gaan. Daarbij heb je als ouder goede kennis over je eigen kind en wat je kind zou kunnen helpen. De school is echter niet verplicht je advies op te volgen en kan met redenen afwijken van je advies. In alle gevallen is het essentieel dat de samenwerking en evaluatie goed verloopt. Het kind profiteert het meeste van extra begeleiding of remedial teaching als er een goede samenwerking met onderwijs en ouders ontstaat. Precies waar dit tijdschrift over gaat. Educatief partnerschap.



Mama Vita

Autisme netwerk voor moeders

VERBINDING

INSPIRATIE

VEERKRACHT

WIE WE ZIJN

Stichting Mama Vita is een landelijk vrijwilligersnetwerk voor en door moeders van kinderen met een vorm van autisme. Mama Vita brengt moeders bij elkaar en biedt ondersteuning middels diverse activiteiten, bijeenkomsten en (kennis)programma's.

"Zo heerlijk om te praten zonder te hoeven uitleggen"

WAT WE DOEN

Wij bieden ook een online aanbod van verschillende webinars en trainingen. Dit doen wij samen met oudervereniging Balans.

Mama Vita biedt steun aan moeders van alle leeftijden, verschillende achtergronden en met verschillende hulpvragen. De missie van Mama Vita is verbinding en veerkracht creëren tussen moeders zodat ze zichzelf en hun kinderen de beste kansen kunnen bieden met als doel een volwaardige plek in de samenleving.

Mama Vita: Een netwerk voor moeders van een prachtig kind met autisme

MEER WETEN?

Wil je meer informatie en/of weten of er een regio bij jou in de buurt is neem dan een kijkje op onze website www.mamavita.nl

"Fijn om te weten dat ik niet de enige moeder ben"

"Delen, herkennen en erkennen, elkaar steunen en motiveren, positieve energie"

Mama Vita

"Fijn om een netwerk van mensen om je heen te hebben die soortgelijke ervaringen hebben en aan een half woord genoeg hebben."



Erik Meester is docent en onderwijsontwikkelaar bij de bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen van Primair Onderwijs en de masteropleiding Curriculumontwikkeling voor Primair Onderwijs aan de Radboud Universiteit in Nijmegen.

Een **curriculum** is een plan voor het leren. De begrippen **curriculum** en **leerplan** betekenen hetzelfde en zijn dus uitwisselbaar.

OUDERBETROKKENHEID EN HET CURRICULUM

Onderzoekers benoemen een hoog niveau van ouderbetrokkenheid al jaren als een belangrijke karakteristiek van goed presterende scholen. Dit gegeven strookt ook met je gezond verstand: leraren en ouders die gezamenlijk optrekken, daar kan een leerling van profiteren. Maar als het bijvoorbeeld gaat om het samenstellen van het lesprogramma heeft de leraar toch echt het laatste woord.

Meester Micha ontvangt zijn groep 2 op een frisse maandagochtend in januari met nog meer enthousiasme dan gebruikelijk. Hij heeft namelijk zo'n 20 lessen ontworpen over het thema Romeinen, waarin hij zijn leerlingen de komende weken wil onderdompelen. Met hulp van de bibliothecaris heeft Micha een aantal geschikte voorleesboekjes over de Romeinen verzameld en zelfs alle hoeken in zijn klas zijn thematisch ingericht. In de zandbak kunnen leerlingen als archeologen opgravingen doen, de speelhoek is ingericht als badhuis en in de bouwhoek kunnen leerlingen onder meer tempels, aquaducten en het Colosseum nabouwen. Na de eerste twee lessen zijn leerlingen al meteen helemaal vol van het

blij met het enthousiasme en erkent hij de waarde van haar betrokkenheid, anderzijds heeft hij veel werk gestoken in het thema en wil hij het momentum wat hij net heeft gecreëerd graag vasthouden. Die avond ontvangt hij een mail van nog een ouder. Hij werkt bij het KNMI: of leerlingen eens langs willen komen om iets te leren over het weer en klimaatverandering. Micha weet zich even geen raad meer.

Het curriculum van een basisschool bestaat – als het goed is – uit een nauwkeurig opgebouwde reeks van doelen en inhoud die jonge kinderen stapsgewijs in staat stelt om de wereld om hen heen (steeds beter) te begrijpen. Meester Micha heeft in zijn lerarenopleiding geleerd hoe hij dat op klasniveau kan vormgeven. Samen met zijn collega's en onder leiding van zijn onderwijskundig teamleider denkt hij na over hoe de thema's van de verschillende leerjaren op elkaar aansluiten en voortbouwen; het is een hele klus. Ouders hebben doorgaans de beste bedoelingen, maar niet de expertise om dit te overzien, laat staan te kunnen. Ik zou Micha adviseren: dank de ouders hartelijk voor hun voorstel, maar ga er pas

Ouders blijf vooral suggesties doen. Maar heb begrip als het niet direct op dat moment in het aanbod van de leraar en de stof past.

thema. Ze vertellen hun ouders thuis over woorden als tunica en pilum – woorden die zij zelf niet eens kenden. In de volgende lessen gaan leerlingen een eigen schild maken, zodat ze als een waar legioen de schildpadformatie kunnen oefenen in de gymzaal. Een ouder meldt zich na schooltijd bij Meester Micha. 'Wat ontzettend leuk dat het in groep 2 al over zulke interessante thema's gaat!' De ouder komt in haar enthousiasme meteen met een voorstel. Ze is zelf dierenarts en vraagt of ze later die week eens langs mag komen om een les te geven over haar beroep. Het voorstel roept een dubbel gevoel op bij Micha: enerzijds is hij natuurlijk

op in op het moment dat dit curriculaire goed uitkomt. Anders verandert het curriculum al snel in een oceaan van kilometers breed en maar een centimeter diep. Dus ouders blijf vooral suggesties doen, dan weet de leraar dat u betrokken bent. Maar heb begrip als het niet direct op dat moment in het aanbod van de leraar en de stof past. Heb geduld. Wie weet komt er later in het jaar een mogelijkheid om uw aanbod wel in het programma in te passen. Want voorstellen van ouders zijn altijd welkom, maar moeten wel professioneel gewogen worden. Een spettercurriculum: daar wordt geen leerling beter van!

EEN INTERVIEW MET BRIAN BANKS OVER DE KRACHT VAN SPROOKJES

Adembenemende songs, hartverwarmende sounds en lyrics die je kippenvel bezorgen: Brian Banks. De Amerikaanse toetsenist, programmeur, componist en producent, geboren in Los Angeles, Californië stal met *Thriller* van Michael Jackson vele harten. Als pionier op het gebied van digitale synthesizers, werkte hij oorspronkelijk vooral voor films. Zo werkte hij onder andere met Quincy Jones en Steven Spielberg aan *The Color Purple*. Maar zijn lijst met trackrecords is te groot om op te noemen. Wij zijn in ieder geval trots dat we hem mogen interviewen. Zijn muziek komt niet alleen keihard binnen, maar heeft ook een diepe betekenis en krachtige boodschap. In zijn nieuwste album *StorySongs Book 1* wil hij kinderen en ouders een les meegeven.

“Wie kent ze niet? De sprookjes van meester-vertellers De Gebroeders Grimm en Hans Christiaan Andersen. Ze spreken vandaag de dag nog tot onze verbeelding.

Begin negentiende eeuw waren ze populairder dan ooit en dat zijn ze nu nog steeds,” geeft Banks aan. Volgens hem zijn sprookjes goud waard. “Een sprookje brengt het denken in beweging en stimuleert de verbazing. Sprookjes prikkelen de fantasie en ontwikkelen de verbeelding. Iedere volwassene weet dat sprookjes een moraal, een zedenles of een diepere betekenis bevatten. Een kind zet een sprookje intuïtief om in de vorm van beeldentaal. Onwaarheden, leugentjes of een slechte daad herkennen zij door de oprechtheid en de waarheid die daartegenover staat. Soms zijn ze niet direct begrijpelijk voor kinderen, maar een kind herkent wel de levensles die bekend is bij hen.” En voegt Banks toe, “omdat ik ze met mijn band Outta the Books om heb gezet in muziek, bekijken ze helemaal

goed.” *StorySongs Book 1*, zijn nieuwste album, dat klassieke sprookjes op een moderne, betekenisvolle manier herdenkt, creëert een leuke en frisse muzikale kijk op lang geliefde fabels. Hij toont hierbij verhaallijnen van enkele onverwachte personages - de extra's, zoals hij dat zelf zegt, maar wel gebaseerd op het echte verhaal.

MORAAL ACHTER HET VERHAAL...

Niet veel mensen denken er verder over na, maar een sprookje is meer dan alleen een kort verhaal. Het is zelfs zo dat sprookjes zoals Roodkapje, Doornroosje en Assepoester, niet altijd even braaf en onschuldig waren. De gebroeders Grimm en



Andersen waren niet de eersten die kindervertellingen met een boodschap op papier zetten. De Franse schrijver Charles Perrault kwam reeds in de zeventiende eeuw met het verhaal van het jonge meisje gehuld in een rode mantel. Deze versie is veel duisterder dan de sprookjes van de gebroeders Grimm en heeft bovendien een seksuele ondertoon. In Perraults versie bestaat er geen gelukkig einde, want zowel Roodkapje als haar grootmoeder worden in de slotscène door de wolf verslonden. Perrault wilde met deze versie knappe jonge dames waarschuwen om niet naar vreemden (lees: mannen die hen willen versieren) te luisteren of om toe te geven aan hun verlangens. Een zeer hedendaags onderwerp, aldus Banks. Roodkapje is overigens niet het enige sprookje met verschillende interpretaties. Doornroosje is een ander voorbeeld. Banks zijn muzikale interpretatie is modern en hedendaags, maar hij vertelt wel het juiste verhaal. Het eerste nummer dat hij schreef was *If the Shoe Fits, Wear it*. Het sprookje over Assepoester. Een prinses die gered wordt door de prins. Maar in het echt gaat het ook hier om de diepere betekenis. Een meisje dat ontsnapt uit een gewelddadige thuissituatie. Een ander nummer dat tot de verbeelding spreekt is *You Can't Judge A Book By Its Cover*. Een muzikale vertaling van Het lelijke eendje (The Ugly Duckling). Met een zeer krachtige boodschap tegen discriminatie. heet voluit "You Won't Believe Your Eyes" en refereert naar De nieuwe kleren van de keizer. Een vrolijk lied dat de huidige cultuur van autoritaire leiders en hun obsessie met ijdelheid en neiging tot machtsmisbruik aanspreekt.

BRIAN BANKS HIMSELF

Brian Banks speelt al piano sinds zijn vijfde en is zijn hele leven al ondergedompeld in de muzieksce­ne van Los Angeles. Nadat hij afstudeerde aan Cal State Northridge met een Bachelor of Music diploma, werd hij onmiddellijk gevraagd voor platen en muziek voor films. Zijn muzikale talenten in combinatie met zijn beheersing van geavanceerde technologie leidde tot werk met de populairste artiesten van LA. Op Michael Jackson's "Thriller" programmeerde en bespeelde hij synthesizers - vooral de Synclavier. Deze verbazingwekkende computersynthesizer legde de basis voor alle computergestuurde werkstations waar we vandaag de dag op vertrouwen. Na dit succes werkte hij samen met Quincy Jones en Steven Spielberg aan "The Color Purple". Een andere langdurige creatieve relatie was die met Giorgio Moroder. Bovendien werkte hij samen met Sylvester Stallone, Kenny Loggins en reclameregisseur Joe Pytka. En om heel eerlijk te zijn, het lijstje van bekenden kunnen we nog veel verder aanvullen.

HET WERKELIJKE LEVEN

"Dit project is ontworpen om te entertainen, maar ik heb altijd geloofd in de kracht van kunst om te onderwijzen en te verbinden," voegt hij eraan toe. "Ik hoop dat mensen zullen zien dat deze prachtige verhalen ongelooflijk relevant zijn in de huidige complexe en verdeelde wereld waarin we leven." De acteurs - waaronder Karl Queensborough en Carl Spencer, gewaardeerde castleden van de Londense productie van "Hamilton", werkten aan de eerste productie mee. Daarnaast zijn er voor de nieuwe serie nieuwe zangers gevraagd zoals Karl Queensborough, Carl Spencer, Ryan Heenan en vrouwenstem Charlie Sumpter.

EN ZE LUISTEREN NOG LANG EN GELUKKIG...

Banks legt uit: "het magische, vrolijke gevoel waar we sprookjes tegenwoordig mee associëren komt vooral door Walt Disney. Zij vergaarden wereldwijd faam met prachtige tekenfilms. Maar hoe bijzonder Walt Disney het ook verwoord, de boodschap van een sprookje mag zijn zoals het werkelijke leven. En ze leven nog lang en gelukkig, gaat simpelweg niet altijd op. Gebaseerd op aloude thema's met een moderne twist, biedt "StoryBooks" iets voor iedereen, zowel jong als oud. "Met mijn muziek wil ik aanzetten tot de beantwoording van fundamentele menselijke vragen - Wat is juist? Wat is eerlijk? Hoe kan ik een goed mens zijn? Waarom voel ik me vandaag zo?" "Sprookjes kunnen spiegels zijn om ons te helpen ons huidige leven te begrijpen," meent Banks. "Ze zijn er ook om alle kinderen te leren hoe de wereld werkt, dus door gewone personages te gebruiken om klassieke verhalen na te vertellen, laat je zien dat iedereen grote dingen kan doen. Ga er dus mee aan de slag. Luister, geniet en leer. Want er bestaat niet één enkele juiste interpretatie van een sprookje. Ieder kind maar ook iedere volwassene haalt er uit wat hem of haar het meest aanspreekt. Dat is de magische kracht van sprookjes!"

"Als je wilt dat je kinderen intelligent zijn, lees ze dan sprookjes voor. Wil je dat ze briljant zijn, lees ze meer sprookjes voor."

Einstein





Juul over hoe zij Passend Lezen inzet voor school:

"Ik moest laatst een verslag schrijven over een boek. Toen heb ik het echte boek gekocht, zodat ik daar mijn aantekeningen in kon zetten. Daarnaast luisterde ik dan de gesproken versie, zo hoefde ik niet alles zelf te lezen. Ik denk dat ik dit boek zonder audio niet zo had kunnen lezen als nu. Dan had ik een groot deel ervan niet begrepen, terwijl ik het nu juist een heel interessant boek vond!"

Lezen kan altijd!

Lezen is leuk en belangrijk. Voor kinderen en jongeren die moeite hebben met lezen, bijvoorbeeld door dyslexie, TOS, ADHD, een fysieke, verstandelijke of visuele beperking, kan het ook moeilijk zijn. Hoe zorg je dan toch voor leesplezier, het vergroten van de woordenschat en het mee kunnen praten over de populaire boeken? Met een uitgebreide collectie boeken die te lezen zijn op de manier die het beste bij deze jongeren past!

Passend Lezen is dé bibliotheek voor iedereen met een leesbeperking. De collectie bevat duizenden boeken, kranten en tijdschriften in verschillende leesvormen zoals audio, braille, groot-letter en een combinatie van leesvormen. Daarnaast zijn er hoorspelen, hoorcolleges, voelboeken, voelbare tekeningen en voelbare plattegronden.

Jeugdcollectie

De jeugdcollectie van Passend Lezen is direct te vinden via superboek.nl. De leukste en populaire titels van dit moment zijn hier gerangschikt op leeftijd. Voor de jeugd bestaat de collectie uit meer dan 15.000 gesproken boeken, ruim 3.700 brailleboeken en verschillende tijdschriften. Luisteren naar boeken

gaat gemakkelijk via de gratis app 'Passend Lezen' (voor iOS en Android) of de online player op de site, maar het kan ook via de Daisyspeler. Naast gesproken boeken zijn er ook Karaokeboeken. Tijdens het lezen krijg je hulp door een balkje dat meeloopt met de tekst, terwijl deze tegelijkertijd wordt voorgelezen. Karaokelezen kan via de smartphone, tablet of pc. Er is dus geen reden meer om niet te oefenen!

Boeken voor de lijst

Speciaal voor jongeren op de middelbare school is er passendlezen.nl/voorjelijst. Hier vind je een uitgebreide collectie gesproken boeken die geschikt zijn voor de leeslijst Nederlands, gerangschikt op leeftijd en niveau. Maar ook voor

Engelse, Franse en Duitse titels kun je hier terecht. Zo wordt het makkelijker, en misschien leuker, om de boekenlijst af te ronden. Natuurlijk is er ook voor leerlingen die niet 'voor de lijst' hoeven te lezen keuze genoeg.

Gratis lid tot 18 jaar

Het lidmaatschap bij Passend Lezen is gratis voor kinderen en jongeren tot 18 jaar die een leesbeperking hebben. Inschrijven kan gemakkelijk via de site passendlezen.nl/lidworden.



Bibliotheekservice

Passend Lezen

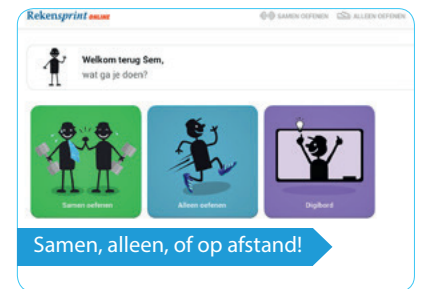
automatiseren is nodig ... elke dag weer!

Rekensprint en RS Online helpen elke dag kinderen met grote en kleine hiaten in de rekenontwikkeling. Met RT oefenprogramma's, of met oefenprogramma's op rekenmuur of leerlijn.

Begeleid, zelfstandig of via een digibord automatiseren kinderen elke dag! Meld je aan voor een webinar of reserveer een licentie voor school, praktijk of thuis.



Met *Rekensprint Online* heb je het ideale hulpmiddel in handen om elke dag 15 minuten te automatiseren. Daarnaast begeleid je kinderen met grote (en desgewenst kleine) rekenachterstanden: op school, op afstand, individueel of in een klein groepje. Meten doe je in Bareka. Zodat je precies weet waar een kind is vastgelopen op beheersing of tempo.



#10JAARREKENSPRINT



Webinar volgen? Proeflicentie? Ga naar schoolsupport.nl/rsonline
Webinars: 13 december, 11 januari

Schoolsupport
helpt je verder!



ZO MEET JE PREVENTIEF...



Webinars:
10 januari,
15 februari

Laag	Lengte	Inhoud en gewicht	Omt. & opp.	Geld	Tijd	Grafieken
Laag 5	Verhoudingen	Breuken	Procenten	Kommagetallen		
Laag 4	Optellen	Vermenigvuldigen	Delen	Aftrekken		
Laag 3	Optellen	56 + 28	7 x 80	7 x 8	12 : 4	56 : 8
Laag 2	Optellen	65 + 22	56 + 20	76 - 8	3 x 4	56 : 8
Laag 1	Optellen	5 + 2	19 + 4	9 - 8	16 - 8	17 - 2

Legenda
■ Onderdeelt niet afgenomen
■ Power onvoldoende
■ Power twijfelachtig
■ Power goed
■ Speed goed

... en breng je in kaart waar de **echte rekenproblemen** zitten. En op welke power of speedstenen de rekenhulp start. Zo voorkom en verklein je rekenhiaten.



Wil je een Bareka Demo, deelnemen aan een webinar, of van start met een proeflicentie? Kijk op schoolsupport.nl/bareka of op bareka.nl.

BAR-KA
ONLINE REKENTOETSEN

Schoolsupport
helpt je verder!



IN KAART GAAT VAN START!

In Kaart is een register voor mensen met ontwikkelingsproblemen en hun ouders. Deelnemers vullen elk jaar online een vragenlijst in. Naast vragenlijsten voor (naasten van) iemand met (een vermoeden van) ADHD, autisme, dyslexie, DCD, een visuele of verstandelijke beperking, zijn er ook vragenlijsten voor ouders van kinderen met een extra zorgvraag over hoe het met hén gaat. Dit is hard nodig want er is nog veel onbekend over de aanpak van ontwikkelingsproblemen en hoe ouders het beste ondersteund kunnen worden.

Meer weten? Ga naar www.inkaart.org of bekijk [dit](#) filmpje
Meedoen? Schrijf je in via: <https://formulieren.inkaart.org>

ZORGPLAN DYSCALCULIE EN REKENPROBLEMEN



Zorgplan dyscalculie en rekenproblemen

Een handreiking voor het primair onderwijs

Marije van Oostendorp
Marisca Milikowski



Wat zijn de onderliggende oorzaken van dyscalculie? Hoe spoor je dyscalculie op? En hoe kun je een kind met dyscalculie het beste helpen? Marije van Oostendorp en Marisca Milikowski leggen in hun nieuwe boek *Zorgplan dyscalculie en rekenproblemen* uit wat dyscalculie is, hoe je tot een gedegen diagnose van de rekenstoornis komt maar vooral hoe je als ouder, remedial teacher, leerkracht en school kunt ondersteunen. De belangrijkste tip geven we hier al vrij. Geef niet op!!!

BALANS

perspectief voor ieder kind

Balans organiseert over dit onderwerp een webinar op 12 december:

Hoe kunnen school en ouders kinderen met dyscalculie of rekenproblemen helpen?

Voor meer informatie en aanmelden klik [hier](#)

LBRT ACADEMIE

De LBRT organiseert ook cursussen voor leerkrachten, begeleiders, remedial teachers om de expertise te vergroten.

Kijk op www.lbrt.nl/agenda/lbrt-academie



Academie



BIJeenKOMSTEN EN WEBINARS 2023

Balans en **Mama Vita** organiseren samen weer veel webinars en fysieke bijeenkomsten. De webinars en bijeenkomsten zijn zowel voor ouders als voor professionals uit onderwijs en zorg. Hierbij wordt ingezet op informatie, kennis, ervaringsdeskundigheid en empowerment als het gaat om kinderen met een ondersteuningsbehoefte. Er zijn bijvoorbeeld webinars en bijeenkomsten over DCD (4 webinars), ASS, ADHD, Dyscalculie, Dyslexie, TOS, NLD, MCdd, ODD. Maar ook hechting, suicide en zelfzorg komen aan bod. En communicatie & gedrag een onderwerp waar we ook op in zullen zoomen.

Houd het aanbod voor 2023 in de gaten. Er worden speciale grotere bijeenkomsten georganiseerd voor ouders en kinderen. Hierbij worden voor de kinderen informatieve en speelse workshops georganiseerd en lezingen en interactieve workshops voor de ouders. De webinars en bijeenkomsten zijn zowel toegankelijk voor niet-leden als leden van Balans. Aan niet-leden vragen we een bijdrage in de kosten.

Kijk voor meer informatie en het programma op www.balansdigitaal.nl/agenda. De agenda wordt regelmatig aangevuld.

WEEK VAN HET OUDERPERSPECTIEF

Een aantal initiatieven gaan samen met Balans de week van het Ouderperspectief organiseren in januari 2023. Het is voor het eerst dat deze week georganiseerd wordt. In deze week vragen we speciaal aandacht voor de stem van ouders als ervaringsdeskundige en expert. En samenwerking tussen ouders, onderwijs en zorg.

Kijk voor meer informatie op onze agenda www.balansdigitaal.nl/agenda

MAMA VITA AANBOD

Mama Vita, de organisatie voor moeders van kinderen met autisme gaat zich in 2023 wederom sterk maken voor onderwerpen die gevoeliger liggen en minder vaak worden besproken. Op het programma staan onderwerpen als ASS & Seksualiteit, ASS & Suicide en ASS & Genderdysforie. Wij maken bij het bespreken van deze thema's gebruik van de kennis en ervaringsdeskundigheid van sprekers als dr. Martine Delfos, psychologe Lucija Nalis en psychologe Anne Huntjes.

Daarnaast worden vanuit de 25 actieve regio's van Mama Vita door heel Nederland maandelijks speciale bijeenkomsten voor moeders van een kind met autisme georganiseerd.

Meer informatie www.mamavita.nl/agenda

BALANS ADVIESLIJN

BalansAdvies



BALANS
perspectief voor ieder gezin

WIL JIJ 1 OP 1 **ADVIES** EN/OF SPARREN MET EEN **ERVARINGSDESKUNDIGE EXPERT?**

Aan de advieslijn van Balans zitten ervaringsdeskundige ouders en/of professionals, die zich graag inzetten om jou een stapje verder te helpen. Bijvoorbeeld als je op zoek bent naar een behandelaar, ontwikkelplek, zwemschool, enz. Of heb je vragen over (niet) passend onderwijs, of hoe je kunt regelen dat je ondersteuning krijgt voor jouw kind. Het is fijn te kunnen sparren met iemand die jou begrijpt. Hierdoor krijg je vaak weer nieuwe energie en ideeën.

Voor meer informatie en de contactgegevens: <https://balansdigitaal.nl/balans-advies/advieslijn>

INFORMATIE OVER **PASSEND ONDERWIJS** VOOR **OUDERS** EN **LEERLINGEN**

Ze zijn af. De informatiesets die Balans in opdracht van het Ministerie van Onderwijs mocht maken speciaal voor de ouder- en jeugdsteenpunten. De informatiesets voor ouders voor het basis- en voortgezet onderwijs waren deze zomer al af. Nu is er ook een mooie brochure voor leerlingen op de basisschool en voor leerlingen op het voortgezet onderwijs af. En daar zijn we best trots op.



Goed om te weten! De brochures voor ouders zijn ook vertaald in het Engels.

Via [deze link](#) vind je alle producten. Het Ministerie van Onderwijs werkt nog aan een poster voor de ouder- en jeugdsteenpunten. En er komt nog een filmpje met uitleg voor ouders in het Engels en Nederlands. En een mooie poster.

ONDERSTEUNING VOOR SPECIALE LEERLINGEN

‘Stiekem’ is ieder kind speciaal. De eerste check is op het consultatiebureau. Reageert het babytje op omgevingsgeluiden? Eet het voldoende? Kan het al kruipen? Praat het al? Maakt het kind al zinnen? En later, ziet de peuter voldoende? Is het doof? Sommige beperkingen zijn duidelijk, denk aan doof of blind zijn, andere beperkingen komen pas later aan het licht. Denk aan dyslexie, dyscalculie, epilepsie of ADHD. En dan...

Tekst: Marion Visser

Als ouder met een kind met een beperking zijn er diverse mogelijkheden om je kind extra te laten ondersteunen. Er zijn speciale scholen voor een kind met een beperking, denk aan speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs, maar er zijn ook voldoende mogelijkheden om je kind te laten plaatsen op het regulier onderwijs. Niet alle reguliere scholen zijn in staat om ieder kind passend onderwijs te bieden. Gelukkig zijn er in Nederland een aantal instanties die scholen kunnen ondersteunen, zodat de reguliere school passend onderwijs kan bieden. Hoe verloopt zo'n traject eigenlijk? Onderstaand een overzicht.

In eerste instantie biedt de school basisondersteuning. Denk aan de leerkracht die een instructietafel heeft, waarbij een leerling extra ondersteuning krijgt in de klas. Of een aan een leerling die op het voortgezet onderwijs een hulpuur krijgt, omdat de leerling een minder resultaat voor een bepaald vak haalt dan hij/zij op basis van het basisschooladvies behaalt. Dat leerkrachten of docenten extra aandacht besteden aan de leerling is onderdeel van hun vak, en is vaak ook afdoende, maar mocht deze ondersteuning onvoldoende zijn, dan komt de remedial teacher in beeld. De remedial teacher maakt een handlingsplan in overleg met de intern begeleider of de zorgcoördinator en gaat aan de slag met de leerling. Over het algemeen is deze interventie voldoende, maar in een aantal gevallen zijn de leerkracht en de remedial teacher handelingsverlegen. In dat geval wordt er een samenwerkingsverband ingeschakeld. Het samenwerkingsverband heeft zicht op meer ondersteunende interventies en kan een oplossing bieden voor de leerling.

In Nederland zijn er vier clusters gedefinieerd, die de scholen én de leerlingen op een passende wijze kunnen ondersteunen. Scholen kunnen vaak niet alleen beslissen wat er ingezet moet worden. Zij worden daarbij ondersteund door een samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband is verantwoordelijk voor de financiering van de ondersteuning. Zij zijn niet alleen verantwoordelijk voor de financiering, maar zij zijn vaak ook actief betrokken bij de ouders, de leerling en het ondersteu-

rend personeel op de scholen. Uiteraard is dit per afhankelijk van de regio. Er zijn samenwerkingsverbanden voor het basisonderwijs, voor het voortgezet onderwijs, maar er zijn ook samenwerkingsverbanden die het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs combineren. Voor de school en de ouders zijn de samenwerkingsverbanden een vraagbaak en verantwoordelijk voor de monitoring van de leerlingen. Zij hebben ook contact met de leerplichtambtenaar. De samenwerkingsverbanden hebben vaak begeleiders passend onderwijs in dienst, maar zij stellen scholen ook in staat om extra ondersteuning van buiten de school in te huren. Zoals aangegeven kennen we in Nederland vier clusters. Daarover meer uitleg.

CLUSTER 1

Wanneer leerlingen slechtziend of blind zijn kunnen zij geplaatst worden op een cluster 1 school. Hier krijgen leerlingen in principe dezelfde lesstof aangeboden als op een reguliere school. In Nederland gaan ongeveer 2.500 leerlingen naar een cluster 1 school, er zijn in Nederland twee organisaties die



deze vorm van onderwijs aanbieden. Bartiméus en Koninklijke Visio. Niet alleen de speciale scholen zijn een speerpunt van deze organisaties, maar ook de begeleiding van slechtziende en/of blinde leerlingen op reguliere scholen is een expertise van deze organisaties. Zij kunnen de leerkrachten in het basis-onderwijs en de docenten op het VO begeleiden bij de ondersteuning van de leerling in de klas. Ook begeleiden ze de leerlingen op school door middel van gesprekjes met de leerling. Terugkoppeling gaat vaak via de leerkracht, de intern begeleider, de begeleider passend onderwijs en de mentor.

CLUSTER 2

Wanneer leerlingen doof of slechthorend zijn of een taalontwikkelingsstoornis hebben kunnen zij onderwijs krijgen op een cluster 2 school. In Nederland zijn er vier organisaties die onderwijs geven aan deze leerlingen te weten: Kentalis, Auris, Vier Taal of Vitus Zuid. Al deze organisaties streven ernaar de leerling op een reguliere school te plaatsen. Zodra een leerling geleerd heeft hoe hij/zij om dient te gaan met zijn/haar beperking is het doel de leerling te plaatsen in het regulier onderwijs. Deze organisaties laten de leerling niet "zwemmen", leerlingen krijgen een ambulante begeleider toegewezen die de leerling begeleidt alsmede de begeleider passend onderwijs en de leerkrachten en de docenten begeleidt. De ambulante begeleider overlegt niet alleen met school en leerling maar verzorgt ook presentaties voor docenten om docenten te laten ervaren hoe het is om slechthorend te zijn in de klas.

CLUSTER 3

Onder cluster 3 vallen de scholen voor zeer moeilijk lerende kinderen, scholen voor leerlingen met lichamelijke én/of verstandelijke beperkingen, langdurig zieke kinderen en scholen voor leerlingen met epilepsie. Wanneer een leerling naar een cluster 3 school gaat dan zijn er twee opties, de leerling gaat naar een Mytyl- of Tytylschool, of de leerling volgt regulier onderwijs. Leerlingen met een verstandelijke beperking kunnen vaak onderwijs volgen op een reguliere basisschool, maar zij komen minder terecht op het regulier voortgezet onderwijs.

Leerlingen met een lichamelijke beperking, denk aan DCD of CP, maar ook aan leerlingen met diabetes, een stoma of lymfeklierkanker (chronisch zieken) kunnen wel makkelijker geplaatst worden op het voortgezet regulier onderwijs. Ook hier kunnen scholen handelingsverlegen zijn en kunnen dan ondersteuning vragen aan een aantal instanties.

CLUSTER 4.

Onder cluster 4 vallen scholen voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen, kinderen met psychiatrische stoornissen, stoornissen in het autistisch spectrum of ernstige gedragsproblemen en scholen die verbonden zijn aan pedologische instituten. Denk hierbij aan in zichzelf gekeerd zijn, (faal) angst, depressie of stoornissen binnen het autistisch spectrum. Vaak gaan leerlingen naar een PI school (Pedologisch Instituut) dat verbonden is aan een instituut dat psychologen, psychiaters, en speciaal opgeleide begeleiders in dienst heeft. De behandeling van deze leerlingen richt zich met name op het verminderen en accepteren van hun stoornissen én het deelnemen aan de maatschappij.

Het reguliere onderwijs is niet altijd geschikt voor deze leerlingen. Leerlingen die geconfronteerd worden met bijvoorbeeld een depressie of PTSS kunnen ook tijdelijk geplaatst worden op een speciale opvang. Uitgangspunt is altijd om ook deze leerlingen weer terug te plaatsen op het regulier onderwijs. In sommige gevallen kunnen de leerlingen niet terug naar het regulier onderwijs, zij blijven dan op een cluster 4 school en doen daar dan ook examens. Ouders of samenwerkingsverbanden kunnen de leerling aanmelden bij deze scholen. Het regionale samenwerkingsverband (SWV) gaat over scholen voor cluster 3 en 4. Het SWV beslist of een leerling wordt doorverwezen naar het (v)so en geeft daarvoor een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) af. Scholen voor cluster 1 en 2 werken met eigen procedures voor aanmelding voor hun onderwijsinstelling of voor ambulante ondersteuning op een reguliere basisschool.

TOT SLOT DE LWOE SCHOLEN

Leerlingen met epilepsie worden begeleid door deze scholen. Het doel is dat de leerling weer deel gaat nemen aan het regulier onderwijs. Ouders kunnen leerlingen aanmelden bij deze scholen. De LWOE school heeft ambulante begeleiders in dienst die de leerlingen helpen om te gaan met hun epilepsie en ze toe te leiden naar het regulier onderwijs. Op het moment dat de leerling naar het regulier onderwijs gaat, blijft de ambulante begeleider in beeld. De ambulante begeleiders ondersteunen én de leerling én het onderwijzend personeel.

WAT IS EEN SAMENWERKINGSVERBAND?

Alle scholen in het primair- en voortgezet onderwijs zijn aangesloten bij een regionaal samenwerkingsverband (SWV) voor het aanbieden van passend onderwijs. In een SWV zitten zowel reguliere basisscholen als scholen voor speciaal (basis)onderwijs. Zij hebben de meeste expertise op het gebied van kinderen met een extra ondersteuningsbehoefte. Zie ook het bericht over **PASSEND ONDERWIJS** op pagina 27.



Bestel deze boeken met **10% korting** via www.uitgeverijpica.nl met de actiecode **LBRT2022**

Deze actie loopt tot en met 31 december 2022. Sla je slag!



Alle kinderen met plezier naar school

Hoe kunnen ouders bijdragen aan het schoolsucces van hun dochter of zoon? Het gaat hierbij om het meedenken, meedoen, meeleven, meehelpen en meebeslissen over het onderwijs aan je kind. Kortom: het bundelen van krachten, met communicatie als sleutelwoord. Handlingsgericht werken (HGW) biedt hierbij houvast.

Er wordt in dit boek veel aandacht besteed aan het in gesprek gaan met elkaar; of het nu om de 'gewone' start- en voortgangsgesprekken gaat, of over gesprekken die te maken hebben met extra ondersteuning of mogelijk zelfs een verandering van school.

Zowel ouders als professionals uit het onderwijs en de jeugdzorg, én buddy's die ouders ondersteunen en coachen, vinden in dit boek veel handvatten.

Noëlle Pameijer | paperback
216 pagina's | ISBN 9789493209282 | € 24,95

Teruggetrokken gedrag



Er zijn leerlingen die meestal 'onder de radar' van de leraar blijven. Sommigen vinden het gewoon fijn om stil te zijn; anderen trekken zich terug omdat ze het lastig hebben, thuis of op school. Soms begrijpen wij hen niet goed – of zij ons niet. Om te weten welke stille kinderen gelukkig zijn en welke niet, moeten we hen leren zien en leren kennen. Daarom gaat dit boek over alle stille kinderen.

Anton Horeweg | paperback
176 pagina's | ISBN 9789493209541 | € 14,95

Handboek voor groep 2 t/m 8



Zo leer je kinderen lezen en spellen verscheen in 1995 (in eigen beheer) en is sindsdien op vele scholen in Nederland met groot succes ingevoerd. Voor de 9e druk is deze uitgave geheel herzien en geactualiseerd, maar de essentie blijft dezelfde: hoe kunnen we door instructie van de leerkracht en de juiste oefeningen de kinderen met succes leren lezen en spellen en voorkomen dat er foute patronen inslijten?

José Schraven | paperback
192 pagina's | ISBN 9789493209534 | € 35,00

De lezende leerkracht



Wat doe je in hemelsnaam voor de klas als je niet van lezen houdt? Dat is iets wat Naomi zich regelmatig afvraagt. In dit inspirerende en bruisende boek vertelt ze over haar eigen ervaringen en deelt ze haar liefde voor boeken en lezen. Ook biedt ze volop leuke leestips en adviezen, en geeft ze antwoord op prangende vragen als: Hoe maak je van leeshaters nou echte booklovers?

Naomi Smits | Illustrator: Mieske.nl | paperback
208 pagina's | ISBN 9789493209664 | € 19,95

Kansengelijkheid

De verschillen tussen leerlingen beginnen al vanaf de geboorte. Kinderen van ouders met een lage sociaaleconomische status komen vaak met minder voorkennis naar school dan kinderen van hoogopgeleide ouders. Hoe ga je daar als leerkracht mee om? Dit boek bespreekt allerlei vraagstukken rond het thema gelijke kansen binnen het onderwijs, met volop inspirerende voorbeelden en praktische tips.



Marijke van Vijfeijken | paperback
232 pagina's | ISBN 9789493209503 | € 25,00

